

דמותו האמיתית של האיש החושב

את עצמו לראש המשלה העולמי

והמשיע על חייו של כל אדם בישראל

עד היום נחשב קסינג'ר לאדם הנעלב בקלות והמעליב בנקל. איש בלתי-סובלני לאנשים פחות מבריקים ממנו. איש המרעב כסילים ומשתעמם בחברת אנשים בינוניים. יתכן מאד שהערתו העוקצנית על אינדירה גנדי וגולדה מאיר אינה מתייחסת רק לתכונותיהן החיצוניות.

בפוליטיקה, המעשית, אין לאדם כזה סיכויים. אינטלקטואל מבריק, המזאם בטיפשים, שאינו קושר קשרים אישיים, בעד תוכניות מדיניות הירות המקדים את תקופתו בדרך — אדם כזה נדון מראש לבישולן בחיים הפוליטיים, לא רק בישראל אלא גם בארצות-הברית.

שיגעון הגדלות

המשחולל

הנרי קסינג'ר ידע זאת. אבל הוא נמשך אל הפוליטיקה. אחרי שבילה

בן 10 בגרמניה
חיתוך דיבור ייקי

שנים בחברת גדולי המדינאים של דורות עברו, השתכנע שהוא מבין במדינאות יותר מנבחריהם המצויים, בעלי הראש החלול והמליצות הנבוכות.

למולו, יש בארצות-הברית דרך להגיע לפיטגורס המדינאות גם מבלי לנאום באי-סיפות מיסלגיות ומבלי להשתתף במי ערכת-בחירות שבה יש יתרון אוטומטי לדמוגוגים. אפשר ליעץ לנשיא. בדרך זו הלך קסינג'ר. היא לא היתה קלה.

כשהגיע הנשיא ג'ון קנדי לשלטון, ריכז בוושנינגטון את העילית האינטלקטואלית של ארצו. הוא הציע לפרופסורים עמדות-מפתח במישל, לא רק כיועצים אלא גם כאנשי-ביצוע. שמו של הפרופסור קסינג'ר, מחבר ספר על המדינאות בתקופת הפצצה הגרעינית, משך את תשומת ליבו. הוא הוזמן לוושנינגטון, כי יועץ לענייני ביטחון.

אולם האווירה בוושנינגטון לא היתה נוחה לו. בעיר הסתובבו אינטלקטואלים מבריקים לרוב, מהם רבים שהיו בני הדין צמרת. בחורים זרזירים ובטוחים-בעצמם, שהביקו כוכבי-לילכת סביב השמש של קנדי. קסינג'ר כבד-התנועה לא הגיע כימעט לעולם אל חדרו של הנשיא. הוא היה עדיין "מרובע". הוא התחיל למתוח ביקורת, לקטר, ולבסוף חזר להאוויר, מאוכזב ומתוסכל.

אך הוא לא התייאש. הוא בחר לו באדון חדש — המושל גלסון רוקפלר.

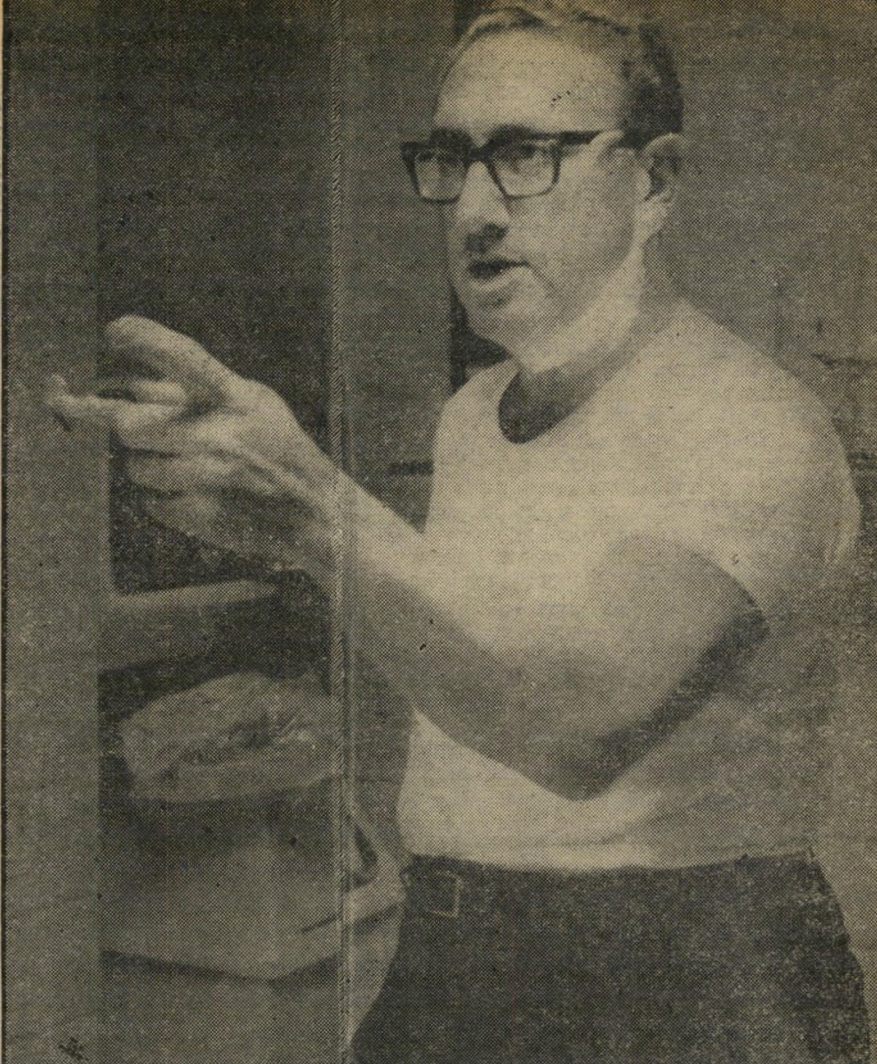
לחיתוך-דיבורו עד היום, אלא גם את ההשכלה שקבעה את השקפת-עולמו.

המרובע

של הרובע

עולים מגרמניה שבאו לישראל הסתגרו, בדרך כלל, בשכונות ייקיות, ובילו את חייהם בארץ בחברה ייקית. רק ילדיהם פרצו ממעגל סגור זה. הוא הדין לגבי העולים שהגיעו לאמריקה. הוריו של היינץ אלפרד השתכנו במנהאטן העליונה, השכונה הניו-יורקית שבה התרכזו יהודי גרמניה, וחיו שם חיים זעיר-בורגניים. היינץ נשאר בשכונה זו עד גיל 20, ורצה להיות לרואה-חשבונות.

יתכן שהיה נשאר מעין "ייקה אמריקאי" כל חייו, לולא פרצה המלחמה. בגיל 20 גוייס היינץ הצעיר, ושינה רק אז את שמו להנרי*. תודות למוצאו הרעבר לאגף-המודיעין, עסק בריגול נגדי, חזר לגרמניה הכבושה והפך לבסוף מפקד עיר מטעם המישל הצבאי, בדרגת סרן. לפני כן קרה לו משהו מבריק. כטיירת הכיר מהגר אחר מגרמניה, ניה, טוראי כמוהו, טיפוס תימהוני שהיה לוחם אנטי-פאשיסטי וי-הרפתקן. איש זה פתח בפני קסיני

הקסינג'ר

ג'ר, שהיה עדין אז מעוניין רק בבי מאתימטיקה, את עולם הפילוסופיה וההיסטוריה.

בחורו מן המלחמה, דחה קסינג'ר הר צעה להמשיך בצבא כמורה, הבטיח לעצמו מילגה ונתקבל לאוניברסיטת הארווארד, אחד מבתי-ההיוצר של העילית האמריקאית. במיכללה זרח כוכבו במהרה. הסטודנט המבריק הפך במהרה לפרופסור מבריק. כושרו האינטלקטואלי רכש לו הערצה, אך לא ידידים. קראו לו "המרובע של הרובע", בשל חייו הזעיר-בורגניים. אחרי היכרות של שמונה שנים נשא לאשה את אן פליי-שר, גם היא בת פליטים מגרמניה. שהיתה מבוגרת ממנו בשנה. הוא דחה את הנשור אין עד שמשכורתו הספיקה, וחיה עשר שנים נוספות עד שהוליד את בנו, דייוויד. יהירותו האינטלקטואלית נבעה מחוסר ביטחון-עצמי. הוא חודר כי

כך בעצמו, כאשר אמר: "זהויות יהודי תחת שידטון הנאצים, זהויות פזיט באמריקה, וזהויות טוראי בי צבא — אלה אינן חוויות המקנות לאדם את הכושר לבטוח בעצמו". אבל הצלחתו ביטלה את סימני חוסר-הביטחון, מילבד מיהגו לכרסם את צי-פורניו — תכונה המשותפת לו ולאבן אבן, ומאותה סיבה. השחצנות נשארה, כבר אז, היה כל בילוי בחברת הפרופסור מאמץ פסי ורוחני. מי שסעד עימו ארוחת-צהריים ועיניו אותה, נחקר על-ידו חקירת שת-יוערב ונאלץ להתמודד עימו בדור-קרב אינטלקטואלי מפרך. אך אם הסועד לא עניין אותו, לא הסתיר הפרופסור את שיעמומו. הוא פשט התעלם מקיום אורחו, כירסם את ציפורניו, שקע במחשבותיו והראה שהוא חושב את כנישיו למטומטם גמור.

זה קרה גם לישראלים.

היינץ הוא קיצור של היינריך, ה-גירסה הגרמנית של השם הנרי.

אכס מאופם אינו היה ישראלי. כבר נשאל לא פעם: מה היה קורה להיינץ אלפרד קסינג'ר, אילו החליטו הוריו לברוח מגרמניה לישראל, במקום לארצות-הברית?

קל לתאר את האיש — פרופסור חיים קיסרי, מרצה בכיר להיסטוריה באוניברסיטת ירושלים, אחד מאותם פרופסורים החותמים פעם בשנה על עצומה, בנוסח "יוזמת שלום — עכשיו!". הפרופסורים מן הצד השני היו מגדירים אותו כתבוסתן, או — ברחמנות — כאיני-טלקטואל תלוש, תמהוני ובלתי-מזיק. אילו הצטרף למפלגת-העבודה ("בכל זאת — מערך") היו מציבים אותו במ-קום ה-97 ברשימה. אילו התייצב לבחרי-רות בראש קבוצת אנשים החושבים כי מוזה היה זוכה ב-2500 קולות.

היו אומרים עליו שאין לאינטלקטואלים כמוהו מה לעשות בפניו טיקה. חיתוך-דיבורו הייקי שלו היה מפריע לרבים, המעדיפים דבי רייכה, כתנאי שייאמרו כסיגנון בני רחביה ומרחביה. היהירות שלו היתה משניאה אותו על הכריות, וספורייה-רכילות עליו היו מוכרי-חיים פופית שאינו רציני.

אולם לואיס ("קיסוס") קסינג'ר, מורה בבית-ספר תיכון לנערות בעיר פירת, לא היה ציוני, ולא עלה עם אשתו ושני בניו לישראל. הוא נשד את דירתו בת שלוש החדרים, מול בית-החולים היהודי בעיר, ועלה לניו-יורק.

בנו הבכור, היינץ-אלפרד, היה אז בן 15, והוא טוען כיום שאינו זוכר דבר על 10 שנות ילדותו בגרמניה הטרומ-נאצית, ועל חמש שנות נעוריו תחת שילטון היטלר. ברור שאין זו אמת. עולמו הרוחני עוצב על ברכי היסטוריונים ופילוסופים גרמניים. הוא הביא עימו למולדתו החדשה לא רק את המיבטא הייקי האופייני

ה היה רגע היסטורי. בפעם הראשונה, אחרי שנים רבות, ישב שר אמריקאי בדמשק, בחברת חברי הממשלה ה-סורית.

על מה נסבה השיחה? על הנעשה ב-הוליווד, ועל הנשים בעיר-הפלאים. "אגיד לכם משהו", אמר הנרי קסינג'ר, "בואו נעשה עיסקה. אם תעזרו לנו לבטל את חרם-הנפט הי-ערבי על ארצות-הברית, אני אתן לכם כמה כתובות טובות של גבי-רות כהנא-ליבובי. אתם תוכלו להשי-תמיש בחן כשתזמנו לאמריקה."

קסינג'ר עצמו סיפר סיפור זה למלוויו, ואלה סיפרוהו בירושלים כשהגיעו עימו ל-ארץ.

היה זה אותו קסינג'ר שהתנדי-צין פעם: "מי שמשוחח אחריי-הצהריים עם אינדירה גנדי, אין לו חשק לבנות את הערב עם גולדה מאיר."

הגבר בן ה-50, האוהב להצטלם בחברת נערות-זוהר, ולהתחזות כנער-ששועים, ידוע לכל. פחות ידוע האיש שמאחורי חזית עליוזה זו, אחד האנשים הרציניים ביותר בדרך זה — מוגיה נדירה של הוגה-דיעות ואיש-מעשה.

פרופסור חיים קיסרי

מי שמאמין בהשגחה עליונה, מוכי-רת רח להודות שיש לה חוש-הומור. אחי-אם לא תפרוץ מילה-מה בשנת 1974, יהיו ההרזגים הפוטנציאליים שני מיליארד זה חבים את חייהם ל-יהודי גרמני, הפועל אך ורק למען האינטרסים האמריקאיים. אם ככלל תזכה ישראל בשלום בשנים הקרובות, הוא יבוא רק בדרך שני כפייה, מידי אדם שהיה נשאר